

Investigating the effect of educational assistants in schools on the personal and social development of students (case study: elementary school students in Kermanshah)

Tooran Bagheri

Ph.D. Knowledge and Information Science, Management and Planning Organization of Kermanshah, Razi University Visiting Professor
Shokofeh1265@yahoo.com

Leila Moradi

Master's degree in educational sciences, vice president of schools, 3rd district of Kermanshah, Kermanshah, Iran

(Corresponding Author) nilmoradi968@gmail.com

Abstract

Purpose: The present study was conducted with the aim of investigating the effect of educational assistants in schools on the mental health and social education status of elementary school students in Kermanshah city in the 3 educational districts.

Methodology: The research is applied in terms of purpose; the research method is descriptive-survey of correlation type. The statistical population of the research consists of 357 parents of elementary school students in Kermanshah city in the 3 educational districts, who were randomly selected, and a standard and researcher-made questionnaire was used to collect data. In order to analyze the data, Kolmogorov Smirnov, Cronbach's alpha and Pearson's correlation coefficient tests were used in SPSS24 statistical software.

Findings: The findings of the research show that there is a relationship between the influence of educational assistants in schools and the mental health of students, the state of social education, the reduction of irrational beliefs of primary students, the increase of self-esteem of primary students, the social responsibilities of primary students. Creating the necessary skills to perform the civil and occupational duties of primary students, improving the decision-making skills of primary students, improving the participation and cooperation skills of primary students, improving the social skills of primary students, improving the skills. There is a positive and meaningful relationship between primary students' communication skills. And there is no positive and significant relationship between the influence of educational assistants in schools and the reduction of emotional and behavioral problems of primary students.

Conclusion: The results showed that increasing the role of educational assistants in schools has a significant and two-way relationship on the mental health of students and also increasing the role of educational assistants on the social education status of students and vice versa.

Keywords: mental health, educational assistants, students, social education

بررسی تأثیر معاونان پرورشی مدارس بر توسعه فردی و اجتماعی دانش‌آموزان (مطالعه موردی: دانش‌آموزان مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه)

توران باقری

دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمانشاه، استاد مدعو دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

shokofeh1265@yahoo.com

لیلا مرادی

کارشناسی ارشد علوم تربیتی، معاون پرورشی مدارس ناحیه ۳ شهر کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

nilmoradi968@gmail.com (نویسنده مسئول)

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر معاونان پرورشی مدارس، بر سلامت روان و وضعیت تربیت اجتماعی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی مدارس شهر کرمانشاه در نواحی ۳ گانه آموزش و پرورش انجام شد.

روش‌شناسی: پژوهش از نظر هدف کاربردی است، روش پژوهش توصیفی-پیمایشی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل ۳۵۷ نفر والدین دانش‌آموزان مقطع ابتدایی مدارس شهر کرمانشاه در نواحی ۳ گانه آموزش و پرورش که به صورت تصادفی انتخاب شده است، برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد و محقق ساخته استفاده شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های کلموگروف اسمیرنوف، آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی پیرسون در نرم افزار آماری SPSS24 استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان، وضعیت تربیت اجتماعی، کاهش باورهای غیر منطقی دانش‌آموزان، افزایش عزت نفس دانش‌آموزان، مسئولیت‌های اجتماعی دانش‌آموزان، ایجاد مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش‌آموزان، ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان، ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان، ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان، ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد افزایش نقش معاونان پرورشی مدارس، بر سلامت روانی دانش‌آموزان و همچنین افزایش نقش معاونان پرورشی، بر وضعیت تربیت اجتماعی دانش‌آموزان و بالعکس ارتباط معنادار و دوسویه دارد.

کلیدواژه‌ها: سلامت روانی، معاونان پرورشی، دانش‌آموزان، تربیت اجتماعی

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمانشاه

فصلنامه پیشرفت و توسعه استان کرمانشاه، دوره ۳، شماره ۲، ص ۱۵۱-۱۲۸

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۱۲/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۰۱

۱- مقدمه و بیان مسئله

معاونان پرورشی مدارس نقش مؤثری در سلامت و بهداشت روانی دانش آموزان به عنوان مراکز رسمی متولی تعلیم و تربیت دارند. پس از خانواده، مدرسه می‌تواند مهم‌ترین مکان تأثیرگذار بر سلامت روان دانش آموزان باشد. مدارس به عنوان دومین مکان اجتماعی بعد از خانواده می‌تواند نقش مؤثری در بهبود وضعیت سلامت روان و پیشگیری از افزایش مشکلات در این زمینه داشته باشد. مدارس قوی‌ترین مراکز اجتماعی و آموزشی قابل دسترس برای پیشگیری و مداخله هستند (حسن‌پور و اسدی، ۱۳۹۰: ۲۳). در اهمیت و نقش سلامت در ارتقاء و رشد همه جانبه یک جامعه می‌توان این‌گونه گفت که محور توسعه پایدار انسان سالم است (به نقل از مرندی، ۱۳۹۰). مدرسه یک منبع برای کمک به کودکان به منظور بهبود سلامت روان خود است. چند نسل قبل اولویت مدارس، آموزش دروس سنتی مثل خواندن و نوشتن و حساب بود. امروزه کودکان زمان زیادی را در مدرسه می‌گذرانند و در آن یاد می‌گیرند، بازی می‌کنند برای بعضی از دانش آموزان مدرسه تأثیر مثبتی بر سلامت روان دارد و برای برخی دیگر ممکن است به عنوان منبع قابل توجه از استرس و نگرانی و ناراحتی ظاهر شود، و مانع از ادامه تحصیل شود (اریلی و همکاران، ۲۰۱۸). یکی از وظایف مدارس حمایت از رشد روانی سالم دانش آموزان است (گرین و همکاران، ۲۰۱۳). مدارس همان‌طور که در شکوفایی استعدادها دانش آموزان می‌توانند مؤثر واقع شود در سلامت روان، شادی، نشاط و سلامت روح و جسم هم می‌توانند تأثیرگذار باشند. بنجامین بلوم اظهار می‌دارد که اگر محیط مدرسه شواهدی حاکی از شایستگی و لیاقت را در طی چندین سال نخست تحصیلی برای دانش آموزان فراهم آورد و این تجارب موفقیت‌آمیز در چهار پنج سال بعد نیز تکرار شوند نوعی مصونیت در برابر بیماری‌های روانی در فرد ایجاد می‌شود. چنین افرادی قادرند تا بدون تحمل رنج و عذاب بر بحران‌ها و فشارهای شدید زندگی غلبه کنند (فلاحتی، ۱۴۰۰). امروزه ارزیابی سلامت روانی دانش آموزان یکی از محورهای مهم بهداشت روانی جامعه است. دلایل بسیاری وجود دارد که سازماندهی خدمات روانی در مدارس، راهبرد اساسی برای ارتقای سلامت روان دانش‌آموزان و در نهایت کل جامعه است (صادقیان و همکاران، ۱۳۸۹). هدف تعلیم و تربیت تأمین سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی دانش آموزان است اما می‌توان گفت موضوع سلامت روان دانش آموزان کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد و گاهی حتی مدارس، خود نیز در بروز مشکلات رفتاری آنها سهیم هستند (وکیلیان و کرباسی، ۱۳۹۳). رسیدن به اهداف آموزشی که مدارس به عنوان اهداف اساسی خود به آنها توجه دارند مستلزم تأمین بهداشت روانی دانش آموزان است. امور تربیتی یک نهاد فرهنگی است و باید همواره مورد ارزیابی قرار گیرد تا اثر بخشی آن ارتقاء یابد. آسیب‌شناسی وضعیت موجود می‌تواند شکاف‌های نظری سازمانی و تجربی را سامان داده و با تجزیه و تحلیل مبانی نظری، کارکردهای امور تربیتی را متناسب با مأموریت‌ها و چشم‌اندازهای آینده تهیه و ترسیم نماید.

در این مقاله سعی و تلاش شده است تا به بررسی اهمیت و نقش معاونان پرورشی مدارس بر سلامت روان و وضعیت تربیت اجتماعی افراد مورد مطالعه، پرداخته شود از آنجا که انسان‌ها در برخورد با چالش و مشکلات روزمره، براساس ویژگی‌های روانی خود برخورد می‌کنند، بنابراین هرچه از سلامت روانی بیشتری برخوردار باشند، به یقین آسیب‌پذیری کمتری خواهند داشت. سلامت روان از آن جهت که رابطه مستقیمی با عملکرد فردی، اجتماعی و

آسیب‌های روانی، اجتماعی دارد، از اهمیت زیادی برخوردار است (رضوی، ۱۳۹۵). بر این اساس این پژوهش به دلیل اهمیت نقش معاونان پرورشی مدارس بر سلامت روان و وضعیت تربیت اجتماعی افراد به دنبال آن است که نقش معاونین پرورشی در توسعه فردی و اجتماعی دانش‌آموزان شهر کرمانشاه را مورد مطالعه و بررسی قرار دهد.

۲- فرضیه‌های پژوهش

۲-۱- فرضیه اصلی

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۲-۲- فرضیه‌های فرعی

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و افزایش عزت نفس دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و مسئولیت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۳- پیشینه پژوهش

برای یافتن سابقه پژوهش، جستجوهای زیادی در پایگاه‌های اطلاعاتی متعدد از جمله پایگاه اطلاعاتی گنج ایراندک، کتابخانه ملی، نورمگز، مگ ایران، ایران نمایه، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، پروکوئست، ابسکو، ساینس دایرکت، امرالد، الزویر، اسکوپوس، گوگل اسکالر و با کلیدواژه‌هایی چون Organizational citizenship behavior، Organizational spirituality، Organizational citizenship behavior انجام گرفت. بررسی‌ها نشان داد پژوهش‌های چندی مرتبط با تربیت روانی و تربیت اجتماعی دانش آموزان شده است که هر یک از این تحقیقات سعی داشته‌اند موضوع را از ابعاد مختلفی مورد ارزیابی قرار دهند که در ادامه به‌مهم‌ترین آنها اشاره می‌شود.

داودی (۱۴۰۱) به بررسی رابطه باورهای دینی و بهداشت روانی دانش آموزان متوسطه دوم پرداخت. جامعه آماری همه دانش آموزان متوسطه دوم شهرستان بهشهر بود که با کمک جدول مورگان تعداد ۳۴۵ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب گردید. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه استاندارد باورهای دینی و بهداشت روانی بود. یافته‌ها نشان داد که بین باورهای دینی دانش آموزان و بهداشت روانی دانش آموزان رابطه معنی‌دار وجود دارد. همچنین بین باورهای دینی و شکایات جسمانی، اضطراب، ناسازگاری اجتماعی و افسردگی دانش آموزان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

صادقی ماهانی (۱۴۰۱) پژوهشی به‌سلامت روان دختران نوجوان دانش آموز قبل و بعد از گذشت یک سال از قرنطینه کرونا پرداخت. پژوهش با هدف مقایسه سطح فعالیت بدنی BMI و سلامت روان دانش آموزان دختر نوجوان قبل و بعد از گذشت یک سال از قرنطینه کرونا صورت پذیرفته است. جامعه آماری شامل دختران نوجوان ۱۲ تا ۱۵ ساله می‌باشد. حجم نمونه ۲۰۵ نفر و با استفاده از جدول مورگان انتخاب شد. در این پژوهش از روش کتابخانه-ای، میدانی و با استفاده از دو پرسشنامه سلامت روانی و فعالیت بدنی، داده‌ها جمع‌آوری شدند. نتایج نشان داد که فعالیت بدنی دانش آموزان دختر در قبل و بعد از کرونا تفاوت معناداری ندارد اما BMI آنها دستخوش تغییر شده. سلامت روانی هم تغییر معناداری نسبت به قبل نداشته است.

پودینه و همکاران (۱۳۹۸) در مقاله‌ای با عنوان "مسئولیت‌پذیری اجتماعی مدرسه؛ مطالعه موردی: دو مدرسه متوسطه دخترانه شهر مشهد" این موضوع را به روش مطالعه موردی مورد مطالعه قرار دادند، خبرگان اصلی شامل مدیران مدارس، معلمان، دانش آموزان و والدین آنها بودند. علاوه بر این، برای جمع‌آوری داده‌ها از گروه کانونی، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته، مشاهده و بررسی اسناد استفاده شد. داده‌ها به‌شیوه تفسیری در فرایند کدگذاری تحلیل شده است. نتایج نشان داد ابعاد اجتماعی-سیاسی، اخلاقی-فرهنگی، قانونی، اقتصادی و زیستی مهم‌ترین ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی مدرسه معرفی شده‌اند. در نتیجه، یکصد و یازده مؤلفه مسئولیت‌پذیری اجتماعی مدرسه شناسایی و استخراج شد.

یک مطالعه کیفی با عنوان فرهنگ مدرسه و سلامت روان دانش آموزان متوسطه کشور انگلستان در سال (۲۰۲۲) توسط جسیمن و همکاران انجام گرفت. در این مطالعه که به روش اقدام پژوهی انجام شده با مصاحبه عمیق از دانش آموزان، والدین و کارکنان در سه مدرسه، اطلاعات جمع آوری و با استفاده از روش تحلیل موضوعی تجزیه و تحلیل شدند. در این پژوهش ابعاد مختلف فرهنگ مدرسه که شامل ساختار و زمینه، سازمان، جامعه و ایمنی و پشتیبانی شناسایی شدند. توجه به این ابعاد وسیله‌ای برای ارتقای سلامت روان دانش آموزان می‌باشد.

یک مطالعه مروری توسط یو و همکاران در سال (۲۰۲۲) با عنوان مروری بر دامنه مدل‌های آموزشی مدرسه و سلامت روان دانش آموزان صورت گرفت. در این مطالعه مروری ۱۹۷ مقاله در زمینه آموزش مدرسه و سلامت روان دانش آموزان جمع آوری شد. پس از تحلیل و بررسی پنج بعد به منظور تشکیل یک مدل مناسب برای ارتقای سلامت روان مفهوم سازی شد که شامل برنامه درسی، تکالیف و آزمون‌ها، فعالیت‌های بدنی، روابط بین فردی و فعالیت‌های مدرسه بودند.

۴- روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کاربردی است که به روش پیمایشی و با رویکرد توصیفی انجام شده است. هدف پژوهش بررسی تأثیر معاونان پرورشی مدارس، بر سلامت روان و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان مقطع ابتدایی مدارس شهر کرمانشاه در نواحی ۳ گانه آموزش و پرورش است. جامعه آماری شامل دانش آموزان مقطع ابتدایی مدارس شهر کرمانشاه (تعداد ۳۵۷ نفر) می‌باشد. حجم نمونه ۳۵۷ نفر از والدین دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه در نواحی سه گانه آموزش و پرورش می‌باشد. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه (محقق ساخته) استفاده شد. این پرسشنامه مشتمل بر ده موضوع، بررسی نقش معاونان پرورشی، شناختی (باورهای غیرمنطقی کودکان) - عزت نفس - مشکلات رفتاری، هیجانی - تربیت اجتماعی - مسئولیت اجتماعی - انجام وظایف مدنی و شغلی - مهارت‌های تصمیم‌گیری - مهارت‌های مشارکت و همکاری - رشد مهارت اجتماعی - مهارت‌های برقراری ارتباط است که دارای ۶۴ سؤال چهار گزینه‌ای با گزینه‌های "خیلی کم"، "کم"، "متوسط"، "زیاد"، "خیلی زیاد" است که هر فرد متناسب با وضعیت خود یکی از گزینه‌ها را انتخاب می‌کند. پرسشنامه اعتماد به نفس کوپر اسمیت از اعتبار و روایی قابل قبولی برخوردار است. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶۴ را برای نمره کلی آزمون گزارش کرده‌اند. پایایی پرسشنامه مذکور برای این پژوهش بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶۴. برآورد گردید.

۵- پرسشنامه محقق ساخته بهداشت روان

۱-۵- سلامت روان

برآوردی از نمره فرد در مقیاس باورهای غیرمنطقی، آخن باخ و عزت نفس پوپ می‌باشد. در این پژوهش برای بهداشت روان، سه مؤلفه شناختی، هنجاری و رفتاری در نظر گرفته شده است که باورهای غیرمنطقی، عزت نفس و مشکلات رفتاری هیجانی بیان کننده این سه مؤلفه‌اند، و نمره هر کدام از آنها، نمره بهداشت روان در هر یک از

ابعاد شناختی، هیجانی و رفتاری را مشخص می‌کند. در این تحقیق منظور از سنجش شاخص سلامت روان نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته سلامت روان به دست می‌آید.

۲-۵- باورهای غیرمنطقی

نمره دانش آموز در مقیاس تجدید نظر شده باورهای رایج کودکان که توسط هوپر و لاین^۱ (۱۹۸۳) بر اساس باورهای غیرمنطقی الیس طراحی و ساخته شده است. بر اساس تعریفی که در این پژوهش از بهداشت روان به عمل آمد، باورهای غیرمنطقی یکی از متغیرهای وابسته است. در این تحقیق منظور از سنجش شاخص شناخت باورهای غیرمنطقی کودکان نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته سلامت روان به دست می‌آید.

۳-۵- مشکلات هیجانی رفتاری

به نمره دانش آموز در دو فوم خودسنجی و معلم از مقیاس آخن‌باخ^۲ (۲۰۰۷) اشاره دارد. بر اساس تعریفی که در این پژوهش از بهداشت روان به عمل آمده مشکلات هیجانی- رفتاری یکی از متغیرهای وابسته است. در این تحقیق منظور از سنجش شاخص مشکلات رفتاری هیجانی نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته سلامت روان به دست می‌آید.

۴-۵- عزت نفس

به نمره دانش آموز از پرسشنامه عزت نفس الیس پوپ^۳ (۱۹۸۹) ویژه دانش آموزان اطلاق می‌شود. بر اساس تعریفی که در این پژوهش روان به عمل آمد، عزت نفس یکی از متغیرهای وابسته است. در این تحقیق منظور از سنجش شاخص عزت نفس نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته سلامت روان به دست می‌آید.

۶- پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی

۱-۶- تربیت اجتماعی

در این تحقیق تربیت اجتماعی نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات شاخص‌های: مسئولیت اجتماعی، انجام وظایف مدنی و شغلی، مهارت‌های تصمیم‌گیری، مهارت‌های مشارکت و همکاری، رشد مهارت‌های اجتماعی و مهارت‌های برقراری ارتباط کسب می‌کند به دست می‌آید. در این تحقیق منظور از سنجش شاخص

1. Hooper & Layne
2. Achenbach
3. Pope, A

تربیت اجتماعی نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی به دست می‌آید.

۶-۲- مسئولیت اجتماعی

در این تحقیق منظور از سنجش شاخص مسئولیت اجتماعی نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی به دست می‌آید.

۶-۳- انجام وظایف مدنی و شغلی

در این تحقیق منظور از سنجش شاخص انجام وظایف مدنی و شغلی نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی به دست می‌آید.

۶-۴- مهارت‌های تصمیم‌گیری

در این تحقیق منظور از سنجش شاخص مهارت‌های تصمیم‌گیری نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی به دست می‌آید.

۶-۵- مهارت‌های مشارکت و همکاری

در این تحقیق منظور از سنجش شاخص مهارت‌های مشارکت و همکاری نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی به دست می‌آید.

۶-۶- رشد مهارت‌های اجتماعی

در این تحقیق منظور از سنجش شاخص رشد مهارت‌های اجتماعی نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی به دست می‌آید.

۶-۷. مهارت‌های برقراری ارتباط:

در این تحقیق منظور از سنجش شاخص مهارت‌های برقراری ارتباط نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تربیت اجتماعی به دست می‌آید.

۷- پرسشنامه محقق ساخته نقش معاون پرورشی مدارس

۷-۱- تأثیر معاون پرورشی

در این تحقیق منظور از سنجش شاخص معاون پرورشی نمره‌ای است که آزمودنی در پاسخ به سؤالات مربوطه پرسشنامه محقق ساخته تأثیر معاونان پرورشی مدارس (بر اساس نقش و وظیفه مصوب و ابلاغی وزارتخانه) بر سلامت روان و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان به دست می‌آید.

پس از گردآوری پرسشنامه‌ها، داده‌های گردآوری شده طبقه‌بندی و برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از روش‌های آمار توصیفی و هم از روش‌های آمار استنباطی، شاخص‌های میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی پیرسون، و... به وسیله نرم افزار Amos و spss استفاده شده است.

۸- تعیین اعتبار و اعتماد پژوهش

جدول ۱. آلفای کرونباخ

آلفای کرونباخ (اعتبار)	تعداد سؤالات	آیتم
۰.۸۶۴	۶۴	کل پرسشنامه
۰.۹۶۶	۱۰	نقش معاونان پرورشی
۰.۷۳۸	۳۷	سلامت روانی
۰.۹۱	۱۷	تربیت اجتماعی
۰.۸۲	۱۱	شناختی (باورهای غیرمنطقی)
۰.۵۳۴	۱۲	عزت نفس
۰.۸۲۷	۱۴	مشکلات رفتاری - هیجانی
۰.۶۴۵	۳	مسئولیت اجتماعی
۰.۹۱۵	۲	انجام وظایف مدنی و شغلی
۰.۶۶۶	۳	مهارت تصمیم‌گیری
۰.۴۲۸	۳	مهارت مشارکت و همکاری
۰.۷۸۷	۳	رشد مهارت اجتماعی
۰.۴۸۸	۳	مهارت‌های برقراری ارتباط

آلفای کرونباخ بالای ۰.۷ مورد قبول می‌باشد و با توجه به نتایج جدول بالا قسمت‌های آن‌ها نتیجه می‌گیریم که پرسشنامه از اعتبار بالایی برخوردار است.

۹- یافته‌های پژوهش

۹-۱- آزمون نرمال بودن داده‌ها

برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن (به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها) و آلفای کرونباخ استفاده شده است. فرض صفر در این آزمون نرمال بودن توزیع متغیر است. اگر سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۵ کمتر باشد فرض صفر رد شده و نتیجه نشان می‌دهد که توزیع متغیر مورد نظر نرمال نیست.

۹-۲- فرضیه‌ها

۹-۲-۱- فرضیه اصلی ۱: بین نقش معاون پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین نقش معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین نقش معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۲. بررسی رابطه نقش معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان (1)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
نقش معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۱۷۳	۰.۰۰۱
سلامت روانی دانش‌آموزان	۹۳.۳۱	۹.۱۶		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده شده و نتایج ذیل به دست آمده است:

در جدول بالا میانگین نقش معاونان پرورشی ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین سلامت روانی دانش‌آموزان ۹۳.۳۱ و انحراف معیار ۹.۱۶ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۱۷۳ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌شود. یعنی با افزایش نقش

معاونان پرورشی مدارس، تأثیر آن بر سلامت روانی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین نقش معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۲- فرضیه اصلی ۲: بین نقش معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین نقش معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین نقش معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۳. بررسی رابطه نقش معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان (2)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
نقش معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۲۶۳	۰.۰۰۰۱
وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان	۶۸.۲۸	۱۰.۰۲		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالا میانگین نقش معاونان پرورشی مدارس ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان ۶۸.۲۸ و انحراف معیار ۱۰.۰۲ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۶۳ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش نقش معاونان پرورشی، تأثیر آن بر وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین نقش معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۳- فرضیه فرعی ۱: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش باورهای غیر منطقی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش باورهای غیرمنطقی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۴. بررسی رابطه تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان (3)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۱۷۱	۰.۰۰۱
باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان	۴۱.۳۳	۶.۳۹		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و کاهش باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالا میانگین تأثیر نقش معاونان پرورشی ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان ۴۱.۳۳ و انحراف معیار ۶.۳۹ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۱۷۱ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی، کاهش باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاون پرورشی و کاهش باورهای غیرمنطقی دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۴- فرضیه فرعی ۲: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و افزایش عزت نفس دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و افزایش عزت نفس دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و افزایش عزت نفس دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۵. بررسی رابطه تأثیر معاونان پرورشی مدارس و افزایش عزت نفس دانش‌آموزان (4)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۲۴۳	۰.۰۰۰۱
عزت نفس دانش‌آموزان	۲۹.۲۲	۳.۰۷		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و افزایش عزت نفس دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است:

در جدول بالا میانگین تأثیر معاونان پرورشی ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین عزت نفس دانش آموزان ۲۹.۲۲ و انحراف معیار ۳.۰۷ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۴۳ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی مدارس، عزت نفس دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاونان پرورشی و افزایش عزت نفس دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۵- فرضیه فرعی ۳: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۶. بررسی رابطه تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری (5)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	-۰.۱۲	۰.۸۲۷
مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان	۲۲.۷۵	۴.۹۸		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالا میانگین تأثیر معاونان پرورشی مدارس ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان ۲۲.۷۵ و انحراف معیار ۴.۹۸ و ضریب همبستگی بین دو متغیر -۰.۱۲ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۸۲۷) از آلفا ۰.۰۱ بزرگتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد نمی‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی، کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان صورت نمی‌گیرد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

۹-۲-۶- فرضیه فرعی ۴: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۷. بررسی رابطه تأثیر معاون پرورشی مدارس و مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۲۲۶	۰.۰۰۰۱
مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان	۱۲.۳۳	۱.۱۹		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالامیانگین تأثیر معاونان پرورشی ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان ۱۲.۳۳ و انحراف معیار ۱.۱۹ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۲۶ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی مدارس، مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و مسئولیت‌های اجتماعی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۷- فرضیه فرعی ۵: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت‌های لازم دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت‌های لازم دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۸. بررسی رابطه تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش آموزان

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
-------	---------	--------------	--------------	-------------

۰.۰۰۰۱	۰.۲۰۶	۸.۵۷	۳۸.۶۳	تأثیر معاونان پرورشی مدارس
		۱.۷	۷.۷۸	انجام وظایف مدنی

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالا میانگین تأثیر معاونان پرورشی ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش آموزان ۷.۷۸ و انحراف معیار ۱.۷ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۰۶ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی، مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت‌های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۸- فرضیه فرعی ۶: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۹. بررسی رابطه تأثیر معاون پرورشی و ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش آموزان

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۲۳۶	۰.۰۰۰۱
مهارت‌های تصمیم‌گیری	۱۱.۷	۲.۱۱		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالا میانگین تأثیر معاونان پرورشی مدارس ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش آموزان ۱۱.۷ و انحراف معیار ۲.۱۱ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۳۶

به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی، ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۹- فرضیه فرعی ۷: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۱۰. بررسی رابطه تأثیر معاون پرورشی و ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۲۱۰	۰.۰۰۰۱
مهارت‌های مشارکت و همکاری	۱۱.۶۵	۲.۳۴		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالامیانگین تأثیر معاونان پرورشی مدارس ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان ۱۱.۶۵ و انحراف معیار ۲.۳۴ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۱۰ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی مدارس، ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاونان پرورشی و ارتقاء مهارت‌های مشارکت و همکاری دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۱۰- فرضیه فرعی ۸: بین تأثیر معاون پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۱۱. بررسی رابطه تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۲۳۴	۰.۰۰۰۱
مهارت‌های اجتماعی	۱۲.۲۶	۲.۰۷		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاون پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالا میانگین تأثیر معاونان پرورشی ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان ۱۲.۲۶ و انحراف معیار ۲.۰۷ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۳۴ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی مدارس، ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاون پرورشی و ارتقاء مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۹-۲-۱۱- فرضیه فرعی ۹: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

H0: بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

H1: بین تأثیر معاون پرورشی و ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۱۲. بررسی رابطه تأثیر معاونان پرورشی و ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش آموزان

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	سطح معنادار
تأثیر معاونان پرورشی مدارس	۳۸.۶۳	۸.۵۷	۰.۲۲۲	۰.۰۰۰۱
مهارت‌های برقراری ارتباط	۱۲.۴۴	۱.۹۴		

برای بررسی ارتباط بین نقش معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش‌آموزان مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن به دلیل ناپارامتریک بودن داده‌ها استفاده کرده‌ایم و نتایج ذیل به دست آمده است: در جدول بالا میانگین تأثیر معاونان پرورشی مدارس ۳۸.۶۳ و انحراف معیار ۸.۵۷ و میانگین مهارت‌های برقراری ارتباط دانش‌آموزان ۱۲.۴۴ و انحراف معیار ۱.۹۴ و ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰.۲۲۲ به دست آمده است و چون سطح معناداری جدول (۰.۰۰۰۱) از آلفا ۰.۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر را با اطمینان ۰.۹۹ رد می‌کنیم. یعنی با افزایش تأثیر نقش معاونان پرورشی مدارس، ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. به عبارت دیگر بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت‌های برقراری ارتباط دانش‌آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۱۰- بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش در این تحقیق از ۳۵۷ پرسشنامه‌ای که بین والدین و دانش‌آموزان در مورد بررسی تأثیر نقش معاونان پرورشی بر سلامت روان و وضعیت تربیت اجتماعی دانش‌آموزان (مطالعه موردی مدارس مقطع ابتدایی شهر کرمانشاه) تکمیل شده است نتایج ذیل به دست آمده است: بیشتر افراد پاسخگو والدین و خانم بوده‌اند، بیشترین افراد پاسخگو در رده سنی ۳۱ تا ۴۰ سال، بیشترین مقطع تحصیلی دیپلم و زیر دیپلم و میزان آشنایی آنها با نقش معاونان پرورشی مدارس در حد متوسط بوده است.

در بحث آمار توصیفی نتایج زیر به دست آمده است: در قسمت نقش معاونان پرورشی مدارس افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، معاونان پرورشی مدارس خیلی زیاد در ارتقای بهداشت روانی دانش‌آموزان مؤثر هستند. تخصص و مهارت معاونان پرورشی خیلی زیاد بر هدایت و ارتقاء تحصیلی، تربیتی و اجتماعی دانش‌آموزان مؤثر است. آگاهی و تسلط معاونان پرورشی خیلی زیاد بر علوم و دانش‌های مرتبط با روش‌شناسی نیازهای دانش‌آموزان مؤثر است. درک معاونان پرورشی از تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان خیلی زیاد در پیشبرد ارتقاء بهداشت روانی آنها مؤثر است. میزان همکاری معاونان پرورشی در ایجاد محیط سالم در مدرسه و کلاس درس برای دانش‌آموزان خیلی زیاد مؤثر است. معاونان پرورشی مدرسه خیلی زیاد در رشد روانی دانش‌آموزان مؤثر هستند. معاون پرورشی در حد متوسط زمان کافی برای مشاوره و راهنمایی دانش‌آموزان اختصاص می‌دهد. نقش معاون پرورشی مدرسه در ارتقای امورات مذهبی، معنوی، تربیتی و ... دانش‌آموزان خیلی زیاد می‌باشد. میزان تأثیرگذاری مشاوره‌ها و فعالیت‌های معاون پرورشی بر رفتارهای دانش‌آموزان زیاد می‌باشد. معاون پرورشی مدارس خیلی زیاد در تشویق و ترغیب

دانش آموزان به انجام فعالیت‌های گروهی و جمعی مؤثر است. به‌طور کلی نقش معاونان پرورشی از دیدگاه افراد پاسخگو (والدین و دانش آموزان) در حد خیلی زیاد می‌باشد.

در قسمت شناختی (باورهای غیرمنطقی کودکان): افراد پاسخگو موافقت می‌کنند، وقتی در کاری شکست می‌خورند احساس خیلی بدی پیدا می‌کنند، وقتی در مدرسه کسی سر دوستش فریاد می‌کشد احساس خیلی بدی پیدا می‌کنند، همیشه نگران این هستند که چه قدر کارشان را در مدرسه خوب انجام می‌دهند، به‌نظر آنها بچه‌هایی که کارهای بدی انجام می‌دهند، آدم‌های بدی هستند، اگر به آنچه می‌خواهند نرسند احساس ناراحتی می‌کنند، وقتی خیلی عصبانی یا ناراحت هستند به‌خاطر این است که دیگران او را عصبانی کرده یا به احساسش صدمه زده‌اند، وقتی بیش از حد اتاق‌شان شلوغ و به هم ریخته می‌شود ترجیح می‌دهند وارد اتاق نشوند (دیگران آن را مرتب کنند)، وقتی در یک امتحان نمره بالایی می‌گیرند در سایر امتحانات نیز نمره خوبی خواهند گرفت، وقتی کاری انجام می‌دهند خیلی برای آنها مهم است که دیگران درباره آن فکرهای خوبی بکنند، وقتی غیرمنصفانه و ناعادلانه با آنها رفتار می‌شود عصبانی می‌شوند و مخالف این موضوع هستند که نمی‌توانند به‌تنهایی کارهایشان را انجام دهند. به‌طور کلی بیشتر افراد پاسخگو در قسمت شناختی (باورهای غیرمنطقی کودکان) گزینه موافق را انتخاب کرده‌اند.

در قسمت عزت نفس: افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که ((تقریباً همیشه از سیمای ظاهریشان خوشنود می‌شوند، بچه خوبی هستند، وقتی در مدرسه هستند احساس خوبی در مورد خود دارند، لبخند قشنگی دارند، قیافه زیبایی دارند، دختر یا پسر خوبی هستند وقتی با دوست خود هستند احساس خوبی دارند، به اندازه کافی دوست دارند. افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، بعضی اوقات ((هر روز صبح رختخواب خود را بدون آنکه کسی یادآوری کند مرتب می‌کنند، بعد از هر وعده غذا دندان‌هایشان را مسواک می‌زنند، از نمرات درسی خود راضی نیستند و دوست دارند خانه را ترک کنند. به‌طور کلی بیشتر افراد پاسخگو در قسمت عزت نفس گزینه تقریباً همیشه را انتخاب کرده‌اند.

در قسمت مشکلات رفتاری - هیجانی: افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، تا حدی فرزند آنها ((زیاد گریه می‌کند، کم‌رو هست و سریع دست‌پاچه می‌شود، به بزرگ‌ترها وابسته است، اعمال خاصی را بارها تکرار می‌کند، خیلی از چیزهایی که به دردش نمی‌خورد را جمع می‌کند، نمی‌تواند آرام بشیند و زیاد جر و بحث می‌کند.

افراد پاسخگو در مورد فرزندان‌شان نسبت به جملات زیر معتقد نیستند: ترجیح می‌دهد تنها باشد تا با دیگران. خیلی خجالت یا ترسو هست. احساس تنهایی می‌کند. خیلی کوچک‌تر از سن خود عمل می‌کند. وسایل و اسباب بازی‌های خود را خراب می‌کند. در خانه یا مدرسه یا هر جای دیگر قانون را زیر پا می‌گذارد. دروغ می‌گوید. به

طور کلی بیشتر افراد پاسخگو در قسمت مشکلات رفتاری - هیجانی گزینه درست نیست را انتخاب کرده‌اند، یعنی زیاد معتقد نیستند.

در قسمت مسئولیت اجتماعی: افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، فرزند آنها خیلی زیاد ((با دانش موزان دیگر رفتار مناسب داشته و حقوق آنها را رعایت می‌کند، با اعضای خانواده جهت بیرون رفتن از منزل هماهنگ می‌شود و فرزند آنها در انجام امورات محوله در منزل زیاد مسئولیت‌پذیر می‌باشد. به‌طور کلی افراد پاسخگو مسئولیت اجتماعی فرزند خود را خیلی زیاد عنوان کرده‌اند.

در قسمت انجام وظایف مدنی و شغلی: افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، فرزند آنها زیاد ((نسبت به رعایت قوانین و مقررات داخل خانه را رعایت می‌کند و حقوق دیگران را در منزل رعایت می‌کند. به‌طور کلی افراد پاسخگو انجام وظایف مدنی و شغلی فرزند خود را زیاد عنوان کرده‌اند.

در قسمت مهارت‌های تصمیم‌گیری: افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، فرزند آنها خیلی زیاد در تصمیم‌گیری‌ها با پدر و مادر خود مشورت می‌کند، زیاد در تصمیم‌گیری‌ها اعتماد به‌نفس دارد، زیاد عواقب تصمیم‌گیری خود را بر عهده می‌گیرد، زیاد نظم و انضباط را در منزل رعایت می‌کند، زیاد به‌سایر اعضای خانواده خود کمک و خیلی زیاد به همراه خانواده به تفریح می‌رود. به‌طور کلی بیشتر افراد پاسخگو مهارت‌های تصمیم‌گیری فرزند خود را در حد زیاد عنوان کرده‌اند.

در قسمت رشد مهارت اجتماعی: افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، فرزند آنها زیاد در بیرون از منزل به آرامی صحبت می‌کند، خیلی زیاد کفش و لباس مناسب و متعارف می‌پوشد، خیلی زیاد در بیرون از منزل نظم و انضباط را رعایت می‌کند. به‌طور کلی افراد پاسخگو رشد مهارت اجتماعی فرزند خود را زیاد و خیلی زیاد عنوان کرده‌اند.

در قسمت مهارت‌های برقراری ارتباط: افراد پاسخگو عنوان کرده‌اند که، فرزند آنها: ((زیاد در مدرسه با دانش‌آموزان دیگر ارتباط دارد. خیلی زیاد به بزرگ‌ترها احترام می‌گذارد و زیاد صحبت‌های پدر و مادر خود دقیق گوش فرا می‌دهد. به‌طور کلی افراد پاسخگو مهارت برقراری ارتباط فرزند خود را خیلی زیاد عنوان کرده‌اند. و در کل، تربیت اجتماعی فرزند از دیدگاه افراد پاسخگو در حد زیاد می‌باشد.

در بحث آمار استنباطی نتایج زیر به‌دست آمده است:

بین نقش معاونان پرورشی مدارس و سلامت روانی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین نقش معاونان پرورشی مدارس و وضعیت تربیت اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش باورهای غیرمنطقی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و افزایش عزت نفس دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و کاهش مشکلات هیجانی و رفتاری دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و مسئولیت های اجتماعی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ایجاد مهارت های لازم برای انجام وظایف مدنی و شغلی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت های تصمیم گیری دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت های مشارکت و همکاری دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت های اجتماعی دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بین تأثیر معاونان پرورشی مدارس و ارتقاء مهارت های برقراری ارتباط دانش آموزان دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

پیشنهادها و راه کارها

با توجه به نتایج به دست آمده از بررسی و تحلیل آمار توصیفی و آمار استنباطی و بررسی فرضیه ها؛ پیشنهادهای زیر بیان می شود:

ضرورت دارد معاونان پرورشی به عنوان الگوی خوبی برای دانش آموزان با شناخت دانش آموز ضمن احراز اینکه دانش آموز چه ویژگی هایی دارد؟ چه علایقی دارد؟ چگونه فکر می کند؟ نسبت به فراهم ساختن و ایجاد محیط صمیمانه ای در مدرسه با مشارکت دانش آموزان و تشکل های دانش آموزی مدرسه برای بهره گیری از ظرفیت حیاط مدرسه و زنگ تفریح، فعالیت های پرورشی و مراقبت از دانش آموزان زمینه لازم برای مشارکت در مدیریت امور مدرسه، فعالیت های مدرسه ای و فعالیت های تربیتی، ورزشی، هنری را به وجود آورند.

مدیران ارشد آموزش و پرورش ارزیابی و گزینش برای انتصاب معاونان پرورشی مدارس را با نظارت بیشتری انجام دهند و با استفاده از کلاس‌های آموزشی ضمن خدمت برای بالا بردن نقش معاون پرورشی برای ارتقای آرامش روانی دانش‌آموزان تلاش و در راستای کاهش تراکم کلاس‌های درس و ایجاد فضا و امکانات آموزشی، پرورشی، فرهنگی و تربیتی مناسب برای دانش‌آموزان ایجاد و با شناسایی مدارس فاقد امکانات مشاوره‌ای و ارائه خدمات مشاوره‌ای، پرورشی و تربیتی (نیرو، فضا و امکانات به آنان) اهتمام ویژه‌ای داشته باشند تا به توان با کمک متخصصان در جهت اصلاح مشکلات ساختاری و فنی سامانه غربالگری سلامت روان دانش‌آموزان (نماد) و وضعیت تربیت اجتماعی آنان و تحقق اهداف محوله که مد نظر وزارت آموزش و پرورش در حوزه پرورشی و تربیتی دست یابد.

فهرست منابع:

- اسدی، ع. و حسن پور، ا. (۱۳۹۰). **سلامت روان در مدارس**. ویژه نامه سلامت روان و پیشگیری از اعتیاد، ۶.
- الیس، آ و هارپر، ر (۱۳۹۲). **زندگی عاقلانه**، ترجمه. م، فیروزبخت، ویراست سوم، چاپ نهم، تهران: رشد (۱۹۱۵).
- پودینه، مرضیه؛ حسینقلی زاده، رضوان؛ مهram، بهروز (۱۳۹۷). **مسئولیت پذیری اجتماعی مدرسه؛ مطالعه موردی: دو مدرسه متوسطه دخترانه شهر مشهد**. رویکردهای نوین آموزشی، ۱۳(۲): ۹۵-۱۰۲.
- داودی، عباس (۱۴۰۱). **رابطه باورهای دینی و بهداشت روانی دانش آموزان متوسطه دوم**، پژوهش های کاربردی در مدیریت و علوم انسانی، سال سوم، شماره ۶، ص ۲۵-۱۷.
- صادقیان، عفت؛ مقدری کوشا مهناز و گرجی؛ سمیرا (۱۳۸۹). **بررسی وضعیت سلامت روانی دانش آموزان دختر دبیرستانی شهر همدان در سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸**. مجله پزشکی بالینی ابن سینا، سال هفتم، شماره ۳، ص ۴۵-۳۹.
- فلاحی، بهنام (۱۴۰۰). **بررسی رابطه مشارکت در فعالیتهای پرورشی با مسئولیت پذیری اجتماعی و تربیت دینی دانش آموزان دوره متوسطه منطقه ۱۲ شهر تهران**، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روان شناسی تربیتی، دانشگاه قم.
- مروندی، ع (۱۳۹۰). **عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت**. ویژه نامه سلامت روان و پیشگیری از اعتیاد، ۵
- وکیلان، منوچهر و کرباسی منیژه (۱۳۹۳). **مقدمات راهنمایی و مشاوره**، چاپ ۱۲، انتشارات دانشگاه پیام نور.
- یاسمی نژاد، پریسا و شاهمرادی، بهناز. (۱۴۰۲). **طرح پژوهشی با عنوان نقش مدرسه و محیط یادگیری در بهداشت و سلامت روان دانش آموزان**، اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه بهار ۱۴۰۲.
- Green., J., MC Laughlin., K., Algria. (2013). **M.School mental health resources and adolescent mental health service use**. J AM Acad child psychiatry .52:501-510.
- Jessiman, P., Kidger., J., Spencer., L. et all. **School culture and student mental health: a qualitative study in UK secondary schools** (2022). BMC Public Health. 22(619)
- OReilly., M., Svirydzenka., N., Adams., S. Dogra., N. (2018). **Review of mental health promotion interventions in schools**. Soc psychiatry Psychiatr Epidemiol. 53 (7): 62-647.
- Yu.T .et all. (2022). **School Education modeles and child mental health among K-12 students. :a scoping review**. Child and Adolescent Psychiatry and mental